

Koreni - Dobrica Ćosić

Sastav na temu Licna tragedija Acima Katica (napisala Anda Savić)

Strast, unutrašnje previranje, duševni lomovi, bezizlaznost i očaj, a sa druge stranepogresno kanalisana ljubav, koja spaja gresno i moralno zalutale, slične a toliko različite osobe, glavni su motivi "Korena" – prikaza svovremenog stradanja i porodične tragedije.

Cim je prvi uzdah prostrujao njegovim plućima, cim je prvi plac, tek rođenog Acima Katica, prelomio tisinu prerovske noci, postalo je očigledno da će ovaj čovek proživeti sve, samo ne jedan običan život. Vecito svestan da ne pripada tu, da je izdvojen, on kreće u svoju borbu, krvnicki grabeci svaku životnu priliku. Provodi mladost kao polupismeni seljak, kubureći sa svim problemima koji su mucili njegove sugrađane, rešen da svojim sinovima obezbedi bolju budućnosti veće šanse za uspeh. Nad njim se konstantno nadvija senka Vasilija. On te teskobe ne može da se oslobodi do kraja života i ne uspeva da pobegne od kompleksa koji samostalno stvara. Upravo zbog toga, svi budući događaji u porodici Katic bivaju, moglo bi se reći i ukleti, jer Acim, kao da baca nevidljivu koprenu nesreće i prokletstva, naravno nesvesno.

Međutim, njegov životni san se stravičnom brzinom rusi Vukasinovom izdajom, ali i zbog đorđeve neplodnosti. Acim postaje izgubljen čovek, čovek koji, na prvi pogled, ne pronalazi drugi motiv za život. Svi njegovi pokušaji da stvori istinske korene na tom tlu bivaju destruktivni, a sam Acim moralno otuđen. Spoljasnji uticaji deluju na njegovu psihu; on doživljava emotivni slom, skroz se ograđuje od ostalih članova. upravo zato, porodična drama postaje uzrok stradanja pojedinca, u ovom slučaju Acima Katica.

Njegovi principi su jaci od ljubavi. Prkos je stavljen na prvo mesto, karakter i odstupanje od moralnih načela ne ustupaju tron emocijama. Tragika i jeste u tome. Ovde je to poistovećeno sa biblijskim grehom, iako je Acim nevernik koji beži od religije ali istovremeno i pronalazi spas u njoj. Moral je zamisao. Više je greha učinjeno zbog sprecavanaja greha nego zbog njega samog.

Ipak, najveću boljku Acimu zadaje nemogućnost imanja naslednika. Od te zamisli ne može da pobegne, ona ga konstantno proganja, obuzima mu razum. On u nasledniku vidi svoje spasenje i beg od prošlosti, dokaz da postoji. Zeli svoju krv koja će poteci zemljom, zeli

da sa samopuzdanjem pogleda u oci sve one koji su ga krisom nazivali "sin Luke Dosljaka". Zato u Adamu vidi pretnju, zavrsetak sebe, jer on ne proizilazi iz njegovog mesa.

Stradanje dozivljava i na politickom planu, biva izdat i od samog lidera stranke. Shavata da mu vise nista i nije preostalo, Svestan je da gubi poreverenje, da je izgubljen, emotivno iscrpljen iako nikad nije javno pokazivao osecanja, vec se zatvarao pred svakom naznakom emocije. Ne pokusava da spase sebe, kao ni ostale clanove porodice, ali on to cini, jer misli da tako treba i da ce, ako postupi drugacije, izdati sve ono sto je gradio celog veka.

Acim je jedna izuzetno komplikovana licnost, koja se ne moze perom iskazati. Sva njegova unutasnja trvenja proisticu iz velikog straha. Upravo zato i nismo u stanju da shvatimo svu njegovu zrtvu.

Licna tragedija Acima Katica (Nevena)

Svi smo mi nosioci razlicitih drama, svaki covek je zrtva unutasnjih bura i lomova. Veciti smo borci sa svetom, sa samim sobom, svojim osecanjima, nacelima i moranjima. Stalno smo primorani da biramo izmedu osecanja i straha da budemo slabi i stavljeni u rascep izmedu principa i sigurnosti u svoju, mozda nepostojecu snagu.

Mislim da je Acim upravo taj stalni borac i zrtva svojih principa, jer je birao sebe, a ne sina, birao je moc i snagu a ne ljubav. Njegov odnos prema sinovima i krajnji ishod tih situacijas odlicje njegove drame. Nije ih cenio kao individue, hteo je da im nametne licne stavove, bio je neka vrsta tiranina. Naisao je na otpori ostao slomljen od najblizih. Voleo je ih je na jedan sebican nacin, dok su bili dobri za njega. Kako sam Vukasin kaze, tretirao ih je kao vasarske konje i voleo samo dok su bili najbrzi u selu. Nesumnjivo da ih jeon voleo, ali ipak na pogresan nacin ljubavi. To za mnoge i nije prava ljubav, vec sebicluk, izrazeni kompleks vladarai stav da je jedino njegov put pravi i da taj put moraju slediti i njegovi sinovi.

Svi koreni njegove drame leze u osecaju nepropadnosti porodici Katic. Sebe je smatroa uljezom, osecao je vecito nizim i bezvrednijim i to zeli da nadoknadi kroz vrline sinova. Hteo je da se hvali njima, da mu sluze za ponos. Tu je i strah za odrzanje loze Katica. On zeli da oni nastave da zive u jos vecoj snazi i svezini potomaka, pa zato i Ddrdu bira Simku, olicenje plodnosti i lepote. Ali, tu ga ocekuje krah, slom kroz poram svog sina da se ostvari kao otac i podari potomke

Katicima, i time obezbedisigurnost porodici. Ipak, kad dobije unuka, iako u dubini duše zna da on nije Katic, vraća mu se, uzda se u njega, hvatajući se za slamku spasa kao davljenik jer ni on nije Katic, baš kao ni Adam.

Njegova surovost ogleda se i kroz mlađeg sina Vukasina, jer želi da mu nametne političke stavove i profesiju, ali i tu dozivljava neuspeh. Nije očekivao da će se Vukasin razvijati i da se izgraditi isopstveni put kroz život. Iako Acimova velika slabost, mlađi sin, nije uspeo da pokoleba surove principe svoga oca koji ga doživotno odbacuje od sebe, glas pogresnih načela života, prenebregivo je glas srca i Acim će večno patiti. On odbacuje i svoje unuke, Vukasinovu decu, jer ne oseća nikakvu bliskost sa njima, ne oseća u njima ljubav prema zemlji, ukorenjenost u porodici Katic. Oni su mu daleki, pa bira Adama, iako on po krvi nije njegov.

Tu je i neizbežni odnos sa Prerovcima. Acim želi da im nametne svoju volju, ali i ostaje uz njih kad biva zarobljen. Prisutna je njegova želja za političkom dominacijom koju želi da ostvari po svaku cenu, pa čak i gazeci preko leseva.

Da li je Acim Katic zaista toliko surov kao što govore njegovi postupci i da li je tiranin prema porodici i drugim ljudima, ili je samo žrtva svojim načelima? Mislim da je njegovo srce ostalo puno ljubavi koju nije znao da pokaže, ljubavi koje se plasi i za koju je mislio da ne može da pruži sigurnost.